

Vergaderjaar 2017–2018

34 829

Samenvoeging van de gemeenten Grootegast, Leek, Marum en Zuidhorn en een deel van het grondgebied van de gemeente Winsum

Nr. 4

VERSLAG

Vastgesteld 9 februari 2018

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft de eer als volgt Verslag uit te brengen van haar bevindingen.

Onder het voorbehoud dat de regering op de gestelde vragen en de gemaakte opmerkingen tijdig en genoegzaam zal hebben geantwoord, acht de commissie de openbare beraadslaging over dit wetsvoorstel voldoende voorbereid.

Inhoudsopgave

blz.

1.	Inleiding	1
2.	Toets aan het Beleidskader gemeentelijke herindeling	2
3.	Financiële aspecten	3

1. Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel Samenvoeging van de gemeenten Grootegast, Leek, Marum en Zuidhorn en een deel van het grondgebied van de gemeente Winsum. Deze leden constateren dat het hier gaat om een vrijwillige samenvoeging van de gemeenten Grootegast, Leek, Marum en Zuidhorn en een deel van het grondgebied van de gemeente Winsum. Aanleiding is de wens van de betrokken gemeenten tot versterking van de bestuurlijke organisatie van deze gemeenten, een en ander met het oog op huidige en toekomstige lokale en regionale opgaven. Het wetsvoorstel geeft de leden van de VVD-fractie geen aanleiding tot het maken van opmerkingen en het stellen van vragen.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het voorstel tot samenvoeging van de gemeenten Grootegast, Leek, Marum en Zuidhorn en een deel van het grondgebied van de gemeente Winsum. Deze leden constateren dat de regering het herindelingsadvies en de zienswijze van de provincie niet als bijlagen bij de memorie van

toelichting heeft gevoegd. Zij zijn van mening dat publicatie op een website niet gelijkgesteld kan worden met indiening bij de Tweede Kamer. De leden van de CDA-fractie vragen de regering dan ook het herindelingsadvies en de zienswijze van de provincie alsnog aan de Kamer toe te zenden.

De leden van de D66-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel dat dient tot samenvoeging van de gemeenten Grootegast, Leek, Marum en Zuidhorn en een deel van het grondgebied van de gemeente Winsum. Deze leden lezen dat deze herindeling van onderop heeft plaatsgevonden en in alle gemeentegraden is vastgesteld. Ook merken zij op dat door voorgestelde herindeling een bestuurskrachtige gemeente zal ontstaan. Zij hebben op dit moment in het proces geen nadere vragen.

De leden van de GroenLinks-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het Wetsvoorstel samenvoeging van de gemeenten Grootegast, Leek, Marum en Zuidhorn en een deel van het grondgebied van de gemeente Winsum. Deze leden hebben nog een enkele vraag aan de regering over dit wetsvoorstel.

De leden van de SP-fractie hebben met interesse kennisgenomen van dit voorstel voor gemeentelijke herindeling. Een belangrijke criterium ter beoordeling van de noodzaak van herindeling is voor deze leden in de eerste plaats het draagvlak onder de bevolking, maar ook de bestuurskracht van gemeenten en de urgentie van een herindeling zijn van belang. Herindelingen zouden volgens de leden van de SP-fractie alleen plaats moeten vinden van onderaf, als hiervoor steun is van de bevolking. Deze leden hebben enkele vragen over het draagvlak en de urgentie. Zij gaan hier graag nader op in.

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel dat strekt tot samenvoeging van de gemeenten Grootegast, Leek, Marum en Zuidhorn en een deel van het grondgebied van de gemeente Winsum. Deze leden onderschrijven de voorgenomen samenvoeging van deze gemeenten. Zij hebben in deze fase van de behandeling geen nadere vragen met betrekking tot het voorstel.

2. Toets aan het Beleidskader gemeentelijke herindeling

De leden van de CDA-fractie constateren dat de gemeenten voornemens zijn om de dienstverlening in de gehele nieuwe gemeente laagdrempelig te organiseren zonder een fysiek gemeentehuis in de klassieke zin van het woord. Deze leden ontvangen graag een nadere toelichting op dit voornemen.

De leden van de GroenLinks-fractie hechten veel waarde aan het goed betrekken van de burgers en organisaties in de betrokken gemeenten. Deze leden vragen de regering om nog eens nader uiteen te zetten hoe de inwoners, maatschappelijke organisaties en de lokale politiek van de betreffende gemeenten betrokken is geweest bij de totstandkoming van het voorstel tot gemeentelijke herindeling.

2.1 Draagvlak

De leden van de SP-fractie vragen of een meerderheid van de bewoners voor de herindeling is, en als er geen burgerraadpleging heeft plaatsgevonden waarom daarvoor niet is gekozen. Wanneer er geen meerderheid voor een herindeling is vragen deze leden waarom er toch voor herin-

deling is gekozen. De uitdagingen waar de kleinere gemeenten voor staan, na onder andere decentralisaties, leiden zo immers toch tot gedwongen herindelingen, lijkt het.

2.2 Interne samenhang

De leden van de GroenLinks-fractie vinden het van groot belang dat wanneer deze fusie doorgang zal vinden en de nieuwe gemeente een groter oppervlakte zal beslaan alle burgers op een toegankelijke manier naar voorzieningen moeten kunnen reizen. Deze leden vragen de regering daarom specifiek in te gaan op de vraag hoe de toegankelijkheid en bereikbaarheid van belangrijke voorzieningen gewaarborgd blijft.

3. Financiële aspecten

De regering geeft aan dat de nieuwe gemeente minder gaat ontvangen in de algemene uitkering uit het gemeentefonds dan nu het geval is bij de som van de algemene uitkeringen, zo lezen de leden van de SP-fractie. De regering verwacht dat deze structurele verlaging opgevangen wordt door de te verwachten vermindering van de bestuurskosten en andere efficiencyvoordelen van de nieuwe organisatie. Waarop is deze verwachting gebaseerd? Wat als deze verwachtingen uitblijven? Herindelingen kosten geld, de uitkering op grond van de maatstaf herindeling zal hiervoor nodig zijn. Wat als blijkt dat er straks toch een tekort op de begroting ontstaat als gevolg van de herindeling?

De voorzitter van de commissie,
Ziengs

De adjunct-griffier van de commissie,
De Vos